

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI
I ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOSŁJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važeći Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom donesen je u Hrvatskom saboru na sjednici održanoj 13. prosinca 2013. godine i objavljen u Narodnim novinama, broj 157/2013.

Zakonom se uređuje pravo osoba s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju, njihovo zapošljavanje i rad na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima, osnivanje i djelatnost centara za profesionalnu rehabilitaciju, mjere za poticanje zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom, te djelatnost i nadležnost Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Tijekom primjene Zakona, a u suradnji sa ključnim dionicima, uočeni su određeni problemi, odnosno nedorečenosti pojedinih njegovih odredaba, što se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže ispraviti.

Važećim Zakonom proširuje se obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom i na realni sektor, pa će tako, od 1. siječnja 2015. godine, svi poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika biti dužni zaposliti određeni broj osoba s invaliditetom, ovisno o ukupnom broju zaposlenih i djelatnosti koju obavljaju. Od navedene obveze izuzeta su strana diplomatska i konzularna predstavništva te integrativne i zaštitne radionice. Ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se iz obveze kvotnog zapošljavanja izuzeti i predstavništva stranih osoba obzirom da ista nemaju status pravne osobe te su sastavni dio strane osobe – osnivača sa sjedištem u zemljama koje nisu članice Europske unije, odnosno Europskog gospodarskog prostora, a radnici imaju ugovor o radu sa matičnom pravnom osobom u inozemstvu.

Obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, poslodavci mogu ispuniti i na zamjenski način, odnosno primanjem na praksu učenika s teškoćama u razvoju, studenata s invaliditetom ili rehabilitanata, zatim zapošljavanjem studenata s invaliditetom temeljem ugovora o djelu redovitog studenta, primanjem osoba s invaliditetom na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, stipendiranjem redovnog obrazovanja osoba s invaliditetom ili pak sklapanjem ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava.

U odnosu na sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava, ovim izmjenama i dopunama Zakona preciziraju se uvjeti za sklapanje toga

ugovora, odnosno propisuje se da se ugovor o poslovnoj suradnji može sklopiti s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava kroz obavljanje obrta, domaće radinosti ili sporednog zanimanja, obavljanje profesionalne djelatnosti ili djelatnosti poljoprivrede i šumarstva. Također, predlaže se i mogućnost sklapanja ugovora o poslovnoj suradnji sa trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, te mogućnost sklapanja ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnom, odnosno integrativnom radionicom, a sve u cilju kako bi se poslodavcima dodatno olakšalo ispunjenje kvotne obveze. Osim toga, sklapanjem ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnim i integrativnim radionicama osigurat će se njihovo poslovanje, odnosno održivost za potrebe zapošljavanja onih osoba s invaliditetom koje zbog svog invaliditeta ne mogu udovoljiti složenosti zahtjeva otvorenog tržišta rada.

Poslodavci koji ne ispune kvotu niti zapošljavanjem niti na zamjenski način bit će u obvezi plaćati novčanu naknadu u iznosu od 30% minimalne plaće za svaku osobu s invaliditetom koju su bili dužni zaposliti, a koja sredstva će se koristiti namjenski u svrhu razvoja sustava profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom. U cilju osiguranja primjene sustava naplate novčane naknade, prema uputi Ministarstva financija, ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se da Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Zavod) donosi rješenje o obvezi plaćanja novčane naknade za obveznike koji obvezu novčane naknade nisu utvrdili i/ili ispunili na način i u rokovima propisanim važećim Zakonom. S tim u vezi, valjalo je proširiti djelokrug poslova Zavoda te izričito propisati ovlast za donošenje navedenog rješenja. Također, u suradnji sa Ministarstvom financija, dogovoreno je da će se obveza uplate novčane naknade iskazivati u JOPPD obrascu putem kojega će poslodavac podnositi izvješće o iznosu obračunate novčane naknade.

Nadalje, važeći Zakon obvezuje Republiku Hrvatsku i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na osnivanje centara za profesionalnu rehabilitaciju koji će sustavno i u skladu s potrebama na tržištu rada osposobljavati osobe s invaliditetom za rad, te poslodavcima pružati stručnu podršku pri zapošljavanju osoba s invaliditetom. Tijekom pregovora sa jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave o osnivanju centara za profesionalnu rehabilitaciju, zaključeno je da je potrebno predvidjeti različite modele osnivanja, te tako, između ostalog, omogućiti da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave budu samostalni osnivači istih. U takvim i ostalim slučajevima kada centar za profesionalnu rehabilitaciju ne osniva Republika Hrvatska, isti se može osnovati samo uz pribavljeno mišljenje Zavoda i uz suglasnost ministarstva nadležnog za rad, čime će se osigurati kontrola ispunjenja svih uvjeta potrebnih za stjecanje statusa centra. U odnosu na sredstva za rad centara za profesionalnu rehabilitaciju, ovim izmjenama i dopunama Zakona precizira se da sredstva osiguravaju osnivači sukladno aktu, odnosno ugovoru o osnivanju pa tako osim sredstava za opremu i prostor, osnivači mogu osigurati i sva ostala potrebna sredstva za rad centara, uključujući i plaće zaposlenicima.

Tijekom primjene Zakona, u dijelu koji se odnosi na pravo prednosti pri zapošljavanju osoba s invaliditetom uočen je problem nedostatka definicije dokaza o invaliditetu. Stoga se ovim izmjenama i dopunama Zakona izričito propisuje da se dokazom o invaliditetu smatraju javne isprave o invaliditetu na temelju kojih se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. Osim toga, ovim izmjenama i dopunama Zakona detaljnije se uređuje ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju, pa se tako propisuje nadležnost pojedinih inspekcija, njihove ovlasti i rokovi postupanja u slučaju kršenja navedenog prava, te slučajevi

u kojima osobe s invaliditetom ne mogu ostvariti prednost pri zapošljavanju. U skladu s navedenim izmjenama i dopunama, valjalo je uskladiti i prekršajne odredbe.

Nadalje, izvršena je dopuna odredbi koje se odnose na radnu jedinicu za zapošljavanje osoba s invaliditetom, na način da radna jedinica može ostvariti i status integrativne radionice, a ne samo zaštitne radionice kako je to propisano važećim Zakonom, odnosno ne mora imati obilježja niti jednog od ova dva oblika zapošljavanja, već radi lakše organizacije posla može djelovati kao zasebna radna jedinica u kojoj rade osobe s invaliditetom.

Također, dopunjene su i odredbe o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje osigurava Zavod, a u cilju pojednostavljenja postupka ostvarivanja ovoga prava.

Imajući u vidu da je djelokrug poslova Zavoda, propisan važećim Zakonom, opsežan i raznovrstan, ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se da Zavod može imati nadzorna, stručna i savjetodavna tijela čiji će se sastav, osnivanje i poslovi utvrditi Statutom, a čime će se doprinijeti efikasnijem poslovanju Zavoda.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 204. Poslovnika Hrvatskog Sabora (Narodne novine, broj 81/2013), a to su osobito opravdani razlozi, odnosno potreba da se do 1. siječnja 2015. godine kada se počinje primjenjivati obveza kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom, otklone uočeni nedostaci i stvore svi preduvjeti za efikasnu primjenu toga sustava od samoga početka. Također, 1. siječnja 2015. godine s radom moraju započeti regionalni centri za profesionalnu rehabilitaciju, pa je stoga nužno osigurati i potrebne preduvjete za njihovo ustrojstvo i djelovanje, odnosno do toga roka otkloniti predvidive prepreke za njihovo osnivanje.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

Članak 1.

U Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, broj 157/2013), u članku 8. stavku 1. iza riječi: „osim“ dodaju se riječi: „predstavništava stranih osoba“.

U stavku 5. riječi: „s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava“ zamjenjuju se riječima: „sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom, odnosno trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, odnosno s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava sukladno članku 11. alineji 4. – 7. ovoga Zakona“.

Članak 2.

Članak 9. mijenja se i glasi:

„(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: tijela javne uprave), te javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe s javnim ovlastima dužni su prilikom zapošljavanja, osobi s invaliditetom dati prednost pod jednakim uvjetima.

(2) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba s invaliditetom dužna je uz prijavu, odnosno ponudu na javni natječaj ili oglas, pozvati se na to pravo, te priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i dokaz o invaliditetu.

(3) Dokazom o invaliditetu, u smislu ovoga Zakona, smatraju se javne isprave o invaliditetu na temelju kojih se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom iz članka 13. ovoga Zakona.

(4) Prednost pri zapošljavanju iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje na poslovima radnih mjesta koja su zakonom ili drugim pravnim propisom utvrđena kao rukovodeća radna mjesta.

(5) U slučaju kada dvije ili više osoba ispunjavaju uvjete propisane javnim natječajem ili oglasom, a ostvaruju pravo na prednost pri zapošljavanju prema ovom Zakonu, poslodavac samostalno donosi odluku o izboru kandidata, uzimajući u obzir potrebe posla, rezultate postignute u postupku ocjenjivanja kandidata, te interes i motivaciju kandidata.

(6) Provedbu odredbe stavka 1. ovoga članka za tijela javne uprave nadzire upravna inspekcija, a za pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka nadležna inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u vezi sa zapošljavanjem.

(7) Osoba s invaliditetom koja ne bude primljena u tijela javne uprave, ukoliko smatra

da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju, može podnijeti žalbu na rješenje o prijmu u službu izabranog kandidata.

(8) Osoba s invaliditetom koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju u tijelu javne uprave, može u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe iz stavka 7. ovoga članka, podnijeti zahtjev upravnoj inspekciji za provedbu inspekcijskog nadzora.

(9) Upravna inspekcija obvezna je u roku od 8 dana od dana prijema zahtjeva za nadzor obavijestiti donositelja rješenja o prijmu u službu o pokretanju postupka inspekcijskog nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju.

(10) Rješenje o rasporedu donijeto prije okončanja postupka inspekcijskog nadzora upravna inspekcija oglasit će ništavim.

(11) Upravna inspekcija, po provedbi inspekcijskog nadzora, ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti pri zapošljavanju rješenjem poništiti rješenje o prijmu u službu. Protiv rješenja upravnog inspektora žalba nije dopuštena.

(12) Ukoliko upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijma nije izvršena povreda prava, pisano će izvijestiti podnositelja zahtjeva za nadzor i čelnika tijela o rezultatima provedenoga inspekcijskog nadzora u roku od 8 dana od dana provedbe inspekcijskog nadzora.

(13) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je u roku od 15 dana od dana sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o istome obavijestiti osobu s invaliditetom koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu, odnosno ponudu za to radno mjesto, te se pozvala na pravo prednosti pri zapošljavanju, a udovoljavala je uvjetima iz objavljenog javnog natječaja odnosno oglasa.

(14) Osoba s invaliditetom koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju u pravnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka, može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 15 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 13. ovoga članka.

(15) U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu s izabranim kandidatom, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev osobe s invaliditetom iz stavka 14. ovoga članka u roku predviđenim zakonom kojim je reguliran upravni postupak.

(16) Ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe s invaliditetom, rješenjem će utvrditi povredu prava prednosti pri zapošljavanju. Izvršno rješenje kojim je utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.

(17) U slučaju iz stavka 16. ovoga članka pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka je obvezna s osobom kojoj je rješenjem iz stavka 16. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, sklopiti ugovor o radu u roku od 8 dana od otkaza ugovora čijim sklapanjem je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju.

(18) Ako pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka u roku iz stavka 17. ovoga članka ne sklopi ugovor o radu s osobom kojoj je rješenjem iz stavka 16. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, smatra se da je ugovor o radu sklopljen po sili zakona.

(19) Prednost pri zapošljavanju ne mogu ostvariti osobe s invaliditetom kojima je radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao krivnjom radnika ili im je služba neposredno prije prijave na javni natječaj ili oglas prestala temeljem izvršnog rješenja o:

- izrečenoj kazni prestanka službe
- otkazu službe ako nisu zadovoljili na probnom radu
- izvanrednom otkazu službe.

(20) Pod pojmom prestanka radnog odnosa kod posljednjeg poslodavca krivnjom radnika smatra se otkaz ugovora o radu zbog nezadovoljavanja na probnom radu, otkaz ugovora o radu uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika i izvanredni otkaz ugovora o radu zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili neke druge osobito važne činjenice.“.

Članak 3.

U članku 10. stavci 4. i 5. mijenjaju se i glase:

„(4) O iznosu obračunate novčane naknade obveznik je dužan podnijeti izvješće putem obrasca propisanog provedbenim propisom o porezu na dohodak.“.

(5) Na obvezu podnošenja izvješća iz stavka 4. ovoga članka, obvezu plaćanja zatezne kamate u slučaju neplaćanja novčane naknade u propisanom roku, zastaru prava na obračun novčane naknade te zastaru prava na naplatu novčane naknade, primjenjuju se posebni propisi koji uređuju doprinose za obvezna osiguranja, kao i opći porezni propisi te provedbeni propisi doneseni na temelju istih, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.“.

Iza stavka 6. dodaju se stavci 7. – 11. koji glase:

„(7) Sredstva uplaćena s osnove novčane naknade koristit će se u svrhu isplate poticaja i nagrada pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, te provođenje projekata i programa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, a koje osigurava Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(8) Obveznicima novčane naknade, koji obvezu novčane naknade nisu utvrdili i/ili ispunili na način i u rokovima propisanim ovim Zakonom i provedbenim propisima donesenim na temelju njega, obvezu novčane naknade utvrđuje i iznos novčane naknade obračunava Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom rješenjem.

(9) O žalbi protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka odlučuje ministarstvo nadležno za rad.

(10) Žalba protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(11) Rješenje iz stavka 8. ovoga članka ovršna je isprava.“.

Članak 4.

U članku 11. stavku 1. alineji 5. iza riječi: „zanimanja“ dodaju se riječi: „na temelju kojega je osoba osigurana na mirovinsko osiguranje“.

Članak 5.

U članku 15. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„(2) Centar za profesionalnu rehabilitaciju mogu osnovati:

- pojedinačno ili zajednički Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- zajednički Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druga pravna osoba
- zajednički Republika Hrvatska i druga pravna osoba ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druga pravna osoba.

„(3) U slučajevima kada centar za profesionalnu rehabilitaciju ne osniva Republika Hrvatska, isti se može osnovati samo uz pribavljeno mišljenje Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i uz suglasnost ministarstva nadležnog za rad.“.

Članak 6.

U članku 17. stavku 1. briše se točka i dodaju riječi: „sukladno aktu, odnosno ugovoru o osnivanju.“.

Stavak 2. briše se.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 2. iza riječi: „financira se“ dodaje se riječ: „i“.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 3. riječ: „i“ briše se.

Članak 7.

Članak 22. mijenja se i glasi:

„(1) Poslodavac može osnovati posebnu radnu jedinicu za zapošljavanje osoba s invaliditetom ako je aktom poslodavca osnovana kao posebna obračunska jedinica.

(2) Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom ostvarit će status zaštitne, odnosno integrativne radionice ako ispunjava uvjete za zaštitnu, odnosno integrativnu radionicu propisane ovim Zakonom, te ako zapošljava najmanje pet osoba s invaliditetom.

(3) U slučaju da radna jedinica ostvari status zaštitne, odnosno integrativne radionice na nju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona i drugih propisa koji se odnose na zaštitnu, odnosno integrativnu radionicu.“.

Članak 8.

U članku 29. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Radi utvrđivanja ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na poticaje iz stavka 1. točke 3. ovoga članka Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i ministarstvo nadležno za financije će, prema posebnom propisu o zaštiti osobnih podataka, dostavljati podatke Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.“.

Članak 9.

U članku 37. stavku 1. iza alineje 10. dodaje se nova alineja 11. koja glasi:

„- utvrđivanje obveze i obračunavanje iznosa novčane naknade“.

Dosadašnje alineje 11. i 12. postaju alineje 12. i 13.

Članak 10.

Iza članka 39. dodaju se članci 39.a i 39.b koji glase:

„Članak 39.a

(1) Zavod može imati nadzorna, stručna i savjetodavna tijela.

(2) Sastav, osnivanje i poslovi tijela iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se Statutom.

Članak 39.b

Sredstva za financiranje poslovanja Zavoda osiguravaju se iz državnog proračuna i drugih izvora.“.

Članak 11.

U članku 40. stavku 2. riječi: „obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada, ako drugim zakonom nije drukčije određeno“ zamjenjuju se riječima: „obavljaju inspekcije tijela državne uprave u okviru svoje nadležnosti“.

Članak 12.

U članku 41. stavku 1. iza točke 1. dodaju se nove točke 2. i 3. koje glase:

„ 2. ako u roku od 15 dana nakon sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o istome ne obavijesti osobu s invaliditetom koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu, odnosno ponudu za to radno mjesto, te se pozvala na pravo prednosti pri zapošljavanju, a udovoljavala je uvjetima iz objavljenog javnog natječaja odnosno oglasa (članak 9. stavak 13.)

3. ako s osobom kojoj je rješenjem iz članka 9. stavka 16. ovoga Zakona utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, ne sklopi ugovor o radu u roku od 8 dana od

otkaza ugovora čijim sklapanjem je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju (članak 9. stavak 17.)“.

Dosadašnje točke 2. do 8. postaju točke 4. do 10.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. točke 4. i 5. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba.“.

Iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba pravne osobe.

(4) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka kaznit će se odgovorne osobe u tijelima javne uprave.“.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Propisuje se izuzeće predstavništava stranih osoba iz obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom jer ista nemaju status pravne osobe te su sastavni dio strane osobe – osnivača. Također, propisuje se da se u ispunjenje obveze kvotnog zapošljavanja ubraja i sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnom i integrativnom radionicom, odnosno sa trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine osobe s invaliditetom, kao i sa osobom s invaliditetom koja se samozapošljava kroz obavljanje obrta, domaće radinosti ili sporednog zanimanja, obavljanje profesionalne djelatnosti ili djelatnosti poljoprivrede i šumarstva.

Uz članak 2.

Detaljno se uređuje ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju osoba s invaliditetom. Propisuje se nadležnost pojedinih inspekcija, njihove ovlasti i rokovi postupanja u slučaju kršenja navedenog prava, te slučajevi u kojima osobe s invaliditetom ne mogu ostvariti prednost pri zapošljavanju.

Uz članak 3.

Utvrđuje se da je poslodavac dužan podnijeti izvješće o iznosu obračunate novčane naknade putem JOPPD obrasca. Propisuje se da obvezu novčane naknade utvrđuje i iznos novčane naknade obračunava Zavod rješenjem i to za one obveznike koji navedenu obvezu nisu utvrdili i/ili ispunili na način i u rokovima propisanim važećim Zakonom. Također, propisuje se da o žalbi protiv prvostupanjskog rješenja Zavoda odlučuje ministarstvo nadležno za rad, a žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Uz članak 4.

Izričito se propisuje da u slučaju samozapošljavanja osobe s invaliditetom kroz obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja, ista mora biti osigurana na mirovinsko osiguranje.

Uz članak 5.

Propisuju se različiti modeli osnivanja centara za profesionalnu rehabilitaciju, te obveza pribavljanja mišljenja Zavoda i suglasnosti ministarstva nadležnog za rad u slučajevima kada centar za profesionalnu rehabilitaciju ne osniva Republika Hrvatska.

Uz članak 6.

Propisuje se na koji način se osiguravaju sredstva za rad centra za profesionalnu rehabilitaciju, te način financiranja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz članak 7.

Propisuje se mogućnost da poslodavac osnuje posebnu radnu jedinicu za zapošljavanje osoba s invaliditetom, te uvjeti pod kojima radna jedinica ostvaruje status zaštitne, odnosno integrativne radionice.

Uz članak 8.

Propisuje se da će Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Ministarstvo financija, radi utvrđivanja ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na poticaje pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, dostavljati potrebne podatke Zavodu.

Uz članak 9.

Propisuje se ovlast Zavoda za utvrđivanje obveze i obračunavanje iznosa novčane naknade.

Uz članak 10.

Propisuje se da Zavod može imati nadzorna, stručna i savjetodavna tijela, čiji će se sastav, osnivanje i poslovi utvrđivati Statutom. Također, propisuje se da se sredstva za financiranje poslovanja Zavoda osiguravaju iz državnog proračuna i drugih izvora.

Uz članak 11.

Određuje se da inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih posebnih propisa obavljaju inspekcije tijela državne uprave u okviru svoje nadležnosti.

Uz članak 12.

Proširuje se prekršajna odgovornost poslodavca – pravne osobe, kao i odgovorne osobe u pravnoj osobi za nepoštivanje prava prednosti pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, odnosno utvrđuje se da će se isti kazniti novčanom kaznom i u slučaju da, u propisanom roku, ne raskinu ugovor kojim je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju i ne sklope ugovor o radu s osobom s invaliditetom čije pravo je povrijeđeno. Također, utvrđuje se i prekršajna odgovornost odgovorne osobe u tijelima javne uprave za nepoštivanje prava prednosti pri zapošljavanju, te se u tim slučajevima određuje novčana kazna u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

Uz članak 13.

Određuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 8.

- (1) Poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika, osim stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, integrativnih radionica i zaštitnih radionica, dužni su zaposliti, na primjerenom radnom mjestu prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, određeni broj osoba s invaliditetom, ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju.
- (2) Kvota iz stavka 1. ovoga članka može biti različita, ali ne može biti manja od 2% niti veća od 6% od ukupnog broja zaposlenih radnika kod poslodavca koji je obveznik kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.
- (3) U slučaju da izračun kvote iz stavka 2. ovoga članka ne predstavlja cijeli broj, vrijednosti do 0,5% zaokružuju se na manji broj, a vrijednosti iznad 0,5% uključujući i 0,5% zaokružuju se na veći broj.
- (4) U ispunjavanje obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ubrajaju se zaposlene osobe s invaliditetom, učenici s teškoćama u razvoju i studenti s invaliditetom na praksi kod poslodavca, rehabilitanti na praksi kod poslodavca, studenti s invaliditetom zaposleni temeljem ugovora o djelu redovitog studenta, osobe s invaliditetom na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa te osobe s invaliditetom čije redovno obrazovanje poslodavac stipendira.
- (5) U ispunjavanje obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ubraja se i sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava.
- (6) Dokaze o ispunjavanju obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavaka 4. i 5. ovoga članka poslodavci su dužni dostaviti Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u roku od 7 dana od dana ispunjenja te obveze.
- (7) Obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na novoosnovanog poslodavca, u vremenu uvođenja u rad, a najduže 24 mjeseca od dana početka rada.
- (8) Poslodavci koji nemaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka, a imaju zaposlene osobe s invaliditetom, kao i poslodavci koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote iz stavka 2. ovoga članka mogu ostvariti novčanu nagradu propisanu pravilnikom iz stavka 9. ovoga članka.
- (9) Ministar nadležan za rad će pravilnikom propisati kvotni sustav zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka.
- (10) Radi praćenja ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i ministarstvo nadležno za financije će, prema posebnom propisu o zaštiti osobnih podataka, dostavljati podatke Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Članak 9.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe s javnim ovlastima dužni su prilikom zapošljavanja, osobi s invaliditetom dati prednost pod jednakim uvjetima.

(2) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba s invaliditetom dužna je uz prijavu, odnosno ponudu na natječaj ili oglas, pozvati se na to pravo, te priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i dokaz o utvrđenom statusu osobe s invaliditetom.

(3) Ako poslodavac nema obvezu objave natječaja ili oglasa, osoba s invaliditetom mora zadovoljiti uvjete za obavljanje poslova određenog radnog mjesta propisane internim aktom poslodavca.

(4) U slučaju kada dvije ili više osoba ispunjavaju uvjete propisane natječajem ili oglasom, a ostvaruju pravo na prednost pri zapošljavanju prema ovom ili drugom zakonu, poslodavac samostalno donosi odluku o izboru kandidata, uzimajući u obzir potrebe posla, rezultate postignute u postupku ocjenjivanja kandidata, te interes i motivaciju kandidata.

Članak 10.

(1) Poslodavci iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom obveznici su novčane naknade, te obveznici obračunavanja i plaćanja novčane naknade.

(2) Osnovica za obračun novčane naknade jest umnožak broja osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje na koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunava se po stopi od 30%.

(3) Novčana naknada se obračunava i dospijeva na naplatu do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(4) O iznosu obračunate novčane naknade obveznik je dužan sastaviti izvješće i dostaviti ga Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(5) Na obvezu podnošenja izvješća iz stavka 4. ovoga članka, obvezu plaćanja zatezne kamate u slučaju neplaćanja novčane naknade u propisanom roku i ostale obveze poslodavca vezane uz novčanu naknadu te na mjerodavnost zaprimanja izvješća, evidentiranje, naplatu, nadzor, zastaru prava na naplatu novčane naknade, vođenje prekršajnog postupka, primjenjuju se posebni propisi koji uređuju doprinose za obvezna osiguranja, kao i opći porezni propisi te provedbeni propisi doneseni na temelju istih, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(6) Novčana naknada uplaćuje se u korist uplatnog računa propisanog provedbenim propisom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, doprinosa za obvezna osiguranja, te prihoda za financiranje drugih javnih potreba kojeg donosi ministar financija.

Članak 11.

Pod samozapošljavanjem osoba s invaliditetom, u smislu ovoga Zakona, smatra se:

- osnivanje trgovačkog društva i zapošljavanje u tom trgovačkom društvu,
- osnivanje zadruge i zapošljavanje u toj zadruzi,
- osnivanje udruge i zapošljavanje u toj udruzi,
- obavljanje obrta,
- obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja,
- obavljanje djelatnosti slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), te
- obavljanje djelatnosti poljoprivrede i šumarstva.

Članak 15.

(1) Centar za profesionalnu rehabilitaciju je prema ovom Zakonu ustanova osnovana u svrhu organiziranja i izvođenja profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom prema odredbi članka 4. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Centar za profesionalnu rehabilitaciju zajednički osnivaju Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s jednakim osnivačkim pravima.

(3) Iznimno, centar za profesionalnu rehabilitaciju mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druga pravna osoba.

(4) Međusobna prava i obveze osnivača uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.

(5) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može osnovati integrativnu radionicu i zaštitnu radionicu.

(6) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može posredovati pri zapošljavanju korisnika tijekom i nakon provedene profesionalne rehabilitacije.

(7) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može u posebno izdvojenim organizacijskim jedinicama provoditi i programe socijalnog uključivanja za osobe s invaliditetom.

(8) Ministar nadležan za rad pravilnikom iz članka 4. stavka 8. ovoga Zakona će propisati uvjete za osnivanje i rad centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 17.

(1) Sredstva za rad centra za profesionalnu rehabilitaciju osiguravaju osnivači.

(2) Pod sredstvima za rad iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se sredstva za prostor i opremu potrebnu za rad centra za profesionalnu rehabilitaciju.

(3) Rad centra za profesionalnu rehabilitaciju financira se naplatom izvršene usluge profesionalne rehabilitacije.

(4) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti prihode i pružanjem ugovorenih usluga korisnicima, prodajom proizvoda nastalih u tijeku profesionalne rehabilitacije, te od darova.

Članak 22.

(1) Domaći i strani poslodavac može osnovati posebnu radnu jedinicu za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(2) Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom ostvarit će status zaštitne radionice ako zapošljava najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj radnika u radnoj jedinici, odnosno najmanje šest osoba s invaliditetom, te ako je aktom poslodavca osnovana kao posebna obračunska jedinica.

(3) U slučaju da radna jedinica ostvari status zaštitne radionice na nju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona i drugih propisa koji se odnose na zaštitnu radionicu.

Članak 29.

(1) Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava može ostvariti pravo na olakšice i to:

1. pravo na porezne olakšice predviđene posebnim propisima,
2. pravo na poticaje predviđene posebnim ugovorom o zapošljavanju osoba s invaliditetom sklopljenim s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, nadležnom službom socijalne skrbi, jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave ili s drugim poslodavcem,
3. pravo na poticaje pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje osigurava Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i
4. pravo na druge novčane poticaje.

(2) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati vrstu, visinu, uvjete i način ostvarivanja poticaja iz stavka 1. točke 3. ovoga članka.

Članak 37.

Zavod obavlja sljedeće poslove:

- vještačenje u prvom i drugom stupnju u postupcima radi ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, zdravstva, obrazovanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, zaštite ratnih i civilnih žrtava rata, te drugim područjima u kojima se ostvaruju određena prava na temelju vještačenja, odnosno na temelju nalaza i mišljenja tijela vještačenja,
- davanje prijedloga i stručnih mišljenja vezanih uz provođenje vještačenja,
- praćenje, organiziranje i unaprjeđivanje poslova vještačenja,
- izobrazba s područja vještačenja,
- provođenje politike razvitka i unaprjeđivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom,

- organiziranje izobrazbe i seminara za poslodavce i stručne osobe za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom,
- kontinuirana suradnja s poslodavcima u svrhu analiziranja i utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom,
- isplata poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom iz članka 29. stavka 1. točke 3. i subvencija plaća iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom),
- financiranje ili sufinanciranje programa i projekata za poticanje zapošljavanja i za održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom,
- vođenje evidencije o poslodavcima koji su obveznici kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom,
- stručni nadzor nad radom centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice,
- druge poslove utvrđene odredbama ovoga Zakona, posebnih propisa, Statutom i aktima Zavoda.

Članak 40.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa obavlja ministarstvo nadležno za rad, ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada, ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 41.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

1. ako prilikom zapošljavanja ne da prednost osobi s invaliditetom (članak 9. stavak 1.),
2. ako je obveznik novčane naknade, a ne obračuna i ne uplati novčanu naknadu u visini i roku propisanim ovim Zakonom (članak 10. stavci 1., 2. i 3.),
3. ako prema osobi s invaliditetom postupi protivno odredbama članka 12. ovoga Zakona,
4. ako sredstva posebne namjene koristi protivno namjeni koju odredi darovatelj (članak 32. stavak 2.),
5. ako sredstva posebne namjene koristi za isplate radnicima koje se prema poreznim propisima smatraju dohotkom (članak 32. stavak 3.),
6. ako sredstva posebne namjene ne vodi na posebnom računu (članak 32. stavak 5.),
7. ako ne donese ili ne dostavi godišnje financijsko izvješće o sredstvima posebne namjene (članak 32. stavak 5.),
8. ako neiskorištena novčana sredstva posebne namjene ne utroši u poboljšanje uvjeta rada osoba s invaliditetom ili stvaranje uvjeta za otvaranje radnih mjesta za osobe s invaliditetom (članak 32. stavak 6.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.